

De Stemming van 18 maart 2018

Hoewel de verschuivingen van week tot week gering zijn, zijn er wel een aantal duidelijke trends t.a.v. de electorale verhoudingen op landelijk niveau. Maar die zullen we maar ten dele terugzien bij de uitslag van de Gemeenteraadsverkiezingen. Enerzijds door de fors lager opkomst dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Anderzijds doordat twee partijen met de grootste winst en verlies (Forum voor Democratie en PVV) maar beperkt meedoen aan de Gemeenteraadsverkiezingen. Ten slotte ook omdat de uitslag van de Gemeenteraadsverkiezingen van 4 jaar geleden een duidelijk andere uitslag liet zien dan bij de Tweede Kamerverkiezingen van 1 jaar geleden.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	11-03-2018	18-03-2018	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	25	26	1	-7
Forum voor Democratie	2	15	16	1	14
SP	14	16	15	-1	1
GroenLinks	14	14	14		
CDA	19	14	14		-5
D66	19	14	13	-1	-6
PVV	20	13	12	-1	-8
PvdA	9	12	12		3
Partij voor de Dieren	5	7	7		2
ChristenUnie	5	7	7		2
50PLUS	4	7	7		3
DENK	3	3	4	1	1
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	76	60	60		-16

' - zie volgende pagina

Het meest opvallend is landelijk het verder wegzakken van de PVV en het verder stijgen van Forum voor Democratie. De PVV heeft inmiddels 8 zetels verloren aan Forum voor Democratie. De PVV staat hierdoor op de laagste score sinds 2008 en Forum voor Democratie op de hoogste score sinds de start (en dus nu landelijk op de tweede plaats). Dat zal maar heel beperkt herkenbaar zijn bij de Gemeenteraadsverkiezingen. FvD doet slechts in anderhalve gemeente mee (in Amsterdam en gekoppeld aan Leefbaar Rotterdam). De PVV doet in 30 gemeenten mee, maar slechts in twee gemeenten, deden ze dat ook in 2014. Wel zal bij een vergelijking in die 30 gemeenten tussen de uitslag van de PVV bij de Gemeenteraadsverkiezingen vergeleken met die bij de Tweede Kamerverkiezingen er sprake zijn van een duidelijke daling. Maar dat komt ook doordat er lokale partijen meedoen en omdat de opkomst van de potentiële PVV-kiezers woensdag lager zal zijn dan van de gemiddelde Nederlander.

Hoewel landelijk nog maar 17% van de Nederlanders op de VVD stemt, is deze partij daarmee duidelijk de grootste partij. De kans is dan ook groot dat de VVD woensdag a.s. de grootste landelijke partij zal worden, maar deze 17% zal niet behaald worden. (Het CDA was in 2014 de grootste landelijke partij met 14% van de stemmen, maar zat toen in de oppositie). SP, GroenLinks, CDA en D66 staan landelijk heel dicht bij elkaar. Maar alleen het CDA doet van deze 4 partijen in vrijwel alle 335 gemeenten mee. Daarnaast profiteert deze partij ook van de beduidend lagere opkomst dan de ruim 80% van de Tweede Kamerverkiezingen in 2017 (Ouderen komen meer op dan jongeren, hoog opgeleiden komen meer op dan laag opgeleiden).

Omdat 4 jaar geleden D66 het beter en GroenLinks het slechter deed dan bij de Tweedekamerverkiezingen van 2017 zal in ieder geval woensdag D66 t.o.v. 4 jaar geleden het slechter doen en GroenLinks het beter. Daarbij zien we dat D66 landelijk inmiddels een derde van zijn zetels kwijt is (de prijs van het regeren). Ten aanzien van de SP ligt het wat diffuser. In de meeste gemeenten waar de SP in 2014 aan meedeed, was de uitslag duidelijk beter dan bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Na die verkiezingen zakte de SP verder weg, maar met Lilian Marijnissen aan het roer is de SP weer aan het stijgen. Maar of de SP in de gemeenten gemiddeld hetzelfde zal halen als in 2014 wordt nog een uitdaging.

De PvdA scoorde in 2014 ongeveer 10% (terwijl de lokale partijen samen toen 28% haalden). Bij de Tweede Kamerverkiezingen haalde de PvdA nog geen 6% (terwijl PVV en FvD bij elkaar 15% haalden). Hoewel de PvdA zal profiteren van de lage opkomst zal de partij ten opzichte van 2014 verliezen en daarmee het slechtste resultaat uit haar geschiedenis halen bij Gemeenteraadsverkiezingen..

De kleinere landelijke partijen doen het in de peiling goed en dat zal ook in de verkiezingsuitslagen in de gemeenten herkenbaar zijn. Niet zozeer bij de totaaltelling over heel Nederland (omdat het zeer afhankelijk is van het aantal gemeenten waar men meedoet), maar wel als in de gemeenten waar men meedoet de uitslag wordt vergeleken met die van de Tweede Kamerverkiezingen.

Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie zullen het dan meestal beter doen dan bij de Tweede Kamerverkiezingen in die gemeenten.

Of DENK het in de gemeenten waar men meedoet het zo goed zal doen als bij de Tweede Kamerverkiezingen (zoals de scores van rond de 6 a 7% in de 4 grote gemeenten) hangt volledig af van de opkomst van de kiezers waar deze partij het overgrote deel van zijn aanhang vandaan haalt. Die groep kiezers, komt traditioneel al slechter op bij verkiezingen. Als DENK erin slaagt die kiezers nu wel te mobiliseren dan zou de uitslag in die gemeenten wel eens nog wat hoger kunnen liggen dan bij de Tweede Kamerverkiezingen.

De lokale partijen zullen garen spinnen bij het gebrek aan populariteit van de landelijke middenpartijen. Wel zal hun totaalscore landelijk lijden onder het feit dat de landelijke partijen in meer gemeenten meedoen dan in 2014. Het feit dat de PVV in 30 gemeenten meedoet in plaats van 2 (dat betreft samen ongeveer 25% van alle kiesgerechtigden), scheelt de lokale partijen bij de totaaltelling al 2 a 3%. Desondanks lijkt het erop dat de lokale partijen samen een recordscore zullen halen.

Zoals gebruikelijk is de opkomst moeilijk in te schatten. Kiezers geven altijd meer aan dat ze zullen stemmen dan ze in werkelijkheid doen. Maar de meeste signalen wijzen op een wat lagere opkomst dan 4 jaar geleden.

Maandagavond in De Wereld Draait Door kom ik met een meer getalsmatige inschatting van de uitslag van woensdag.

- zie volgende pagina

Hieronder ziet u een overzicht van de verschuivingen van zetels tussen de partijen. Belangrijk is daarbij te beseffen dat verschuivingen van minder dan een halve zetel hier niet in opgenomen staan en dat bij de ene partij er meer kiezers zijn die zeggen dat ze het nu niet weten welke partij te stemmen dan bij de andere partij. En dat is ook voor een deel verantwoordelijk voor stijging of daling in de zetelverdeling. Nog maar 62% van de kiezers geeft aan nu nog dezelfde partij te stemmen als 1 jaar geleden. Van de 38% die dat niet meer aangeeft noemt twee derde nu een andere partij en een derde geeft aan niet te weten of niet te stemmen.

De onderstaande tabel laat zien dat de bewegingen aan de ene kant vooral gaan tussen FvD, PVV, VVD, CDA en 50PLUS. En aan de andere kant (maar met minder grote verschuivingen) tussen D66, GroenLinks, PvdA en PvdD. Aan beide kanten zien we dat de regeringspartijen binnen het blok duidelijk verliezen aan de oppositiepartijen. VVD en CDA verliezen samen 12 zetels, die met uitzondering van 1 zetel naar de ChristenUnie, bij de oppositiepartijen terecht komen. Dat is ook het geval met de 6 zetels van D66.

Zetelverschuivingen

zetels	TK2017	18-03-2018	Zetelverschuivingen
VVD	33	26	4 naar FvD, 1 naar PVV, 1 naar "weet niet"
Forum voor Democratie	2	16	8 van PVV, 4 van VVD en 2 van CDA
SP	14	15	1 van GroenLinks
GroenLinks	14	14	1 naar PvdD en 1 naar SP, 1 naar PvdA, 2 van D66
CDA	19	14	1 naar CU, 2 naar 50PLUS, 1 naar FvD, 1 naar "weet niet"
D66	19	13	2 naar GroenLinks, 1 naar PvdD, 1 naar PvdA, 1 naar "weet niet"
PVV	20	12	8 naar FvD, 1 van VVD, 1 naar "weet niet".
PvdA	9	11	1 van GroenLinks en 1 van D66
Partij voor de Dieren	5	7	1 van GroenLinks en 1 van D66
ChristenUnie	5	7	1 van CDA
50PLUS	4	7	2 van CDA
DENK	3	4	
SGP	3	3	

- zie volgende pagina

Dat Unilever het hoofdkantoor in Nederland plaatst is volgens de meerderheid van de aanhangers van de regeringspartijen te danken aan de inspanningen van de regering. Nog steeds vindt een duidelijke meerderheid van de Nederlanders dat de afschaffing van de dividendbelasting niet moet doorgaan. Dat vinden de kiezers van D66 in meerderheid ook.

Keuze van Unilever is te danken aan de inspanningen van de Regering.

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	37%	69%	58%	51%	24%	21%	29%	16%	25%	16%	32%
Nee	43%	13%	26%	37%	49%	59%	55%	68%	58%	62%	51%
Weet niet/geen antwoord	20%	18%	16%	12%	27%	19%	16%	16%	16%	23%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat het besluit om de dividendbelasting af te schaffen moet doorgezet worden?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig stemgedrag									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	28%	60%	49%	31%	8%	13%	15%	4%	25%	23%	18%
Nee	50%	15%	29%	50%	77%	75%	66%	78%	60%	52%	64%
Weet niet/geen antwoord	22%	24%	22%	19%	15%	12%	18%	18%	15%	25%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%